

SIVILT TENKESETT I KRIG.

Hos mange nordmenn, særlig i de minst krigsberørte distrikter, merker en ennå en "sivil" innstilling som før krigen var naturlig i vårt fredelige folk, men som idag virker nok så livsfjern. En tenker på de økonomiske verdier som blir ødelagt, man glemmer krigens nødvendighet. Når smøreljen går i luften, tenker man på innskrenkninger i biltrafikken, og når kulelagerdepotet brenner, tenker man på nedslitte norske maskiner. Og det er sant at krig går ut over det sivile liv. Den går til og med alltid verst ut over det sivile liv, fordi de militære behov går foran alt. Og jo mere krigsmakt ten reduseres desto mere utsuger den det sivile liv. Det er et faktum man må avfinne seg med. Vi må venne oss til å se de sivile ødeleggelser ved sabotasje og bombing som en direkte krigsinsats.

Vil vi ha vår selvstendighet igjen, må vi føre krig; og vil vi føre krig, må vi lære å ta ødeleggelser og ofre med samme resignasjon som andre nasjoner. Jo hurtigere vi kommer gjennom krigens ildprøve, desto mere vil der bli igjen av våre sivile verdier.

HOLD OPP MED Å SI AHA.

Det er en del mennesker som har en usalig heng til å gjette og kombinere i disse tider når de urfarer noe om sine medmennesker.

Den sees så meget sammen med den ... Aha, sier enkelte, de har nok saker og ting fore.

Den går hjemmefra eller kom er hjem på merkelige tider, og den har de og besøk... Aha, sier enkelte, og tror de ikke at de .. hm, hm...

Vi vil rette en alvorlig henstilling til slike gaskjeftige mennesker om å holde sine gjetninger og resultatene av sin skrepsindighet for seg selv, ja helst overhodet ikke gjette og kombinere. Når krigen er over kan de briljere med sitt skarpsinn og sin kombinasjonsevne, men i tider som disse er slikt ansvarlig, ja angivelisk. En liten ytring, et tilsynelatende uskyldig rykte kan fort komme på avveier og nå blir det ikke er bestemt for, det kan sette Gestapo på et spor, og resultatet kan bli at bra folk kan komme i fengsel, at godt arbeid kan bli ugjort for framtiden. Ofte kan det gjelde livet. Ingen vet i disse tider hvilke følger en tankeløs replikk kan komme til å få. Hvis Gestapo finner en tråd-ende, har de ganske påregne metoder når det gjelder å nåste den opp.

Derfor skal du ikke være nysgjerrig og ikke "skrepsindig". Vær blind og döv for hva dine medmennesker måtte ha for seg, spør ikke og gjett ikke. Legg ikke to og to sammen! Hold opp med å si aha. En dag sier Gestapo det kanskje også...

NORGE I UNDERHUSET.

Da utenriksminister Eden, som "the leader of the House" skulle avslutte debatten i Underhuset om det greske problem begynte han med følgende uttalelse: "Jeg ønsker å si noen ord om to av våre allierte, som for byblikket i disse tider kanskje mere enn de noen gang tidligere har gjort under krigen; Holland og Norge, to land som kan hende har gitt noen av våre allierte et eksempel i spørsmål om politisk usikkerhet, to land som alltid i størst mulig utstrækning har bidradd til de alliertes anstrengelser. Jeg tror at Underhuset denne prøvelsens stund ønsker, at et budskap skal gå ut fra oss til disse folk, for å si dem, at vi skal gjøre alt som står i vår makt for å lindre deres lidelser og at vi i de kommende år skal huske den lysende rolle de har spillet."

KONJAKK TIL REDISS.

Atlantic-radioen meddeler: 12 januar ble major Walter Henninghaus henrettet. Han ble arrestert i April ifjor på Hitlers egen befaling. Det var nemlig han som hadde å ordne med avsendelsen av de beryktede generalstabskartene som beslagtes i Sverige. Han hadde gitt ordre om å sende dem pr fly til Oslo, men da flyet var ferdiglastet kom en høyere SV-offiser til flyplassen og meddelte, at 3 kasser konjakk til Rediss skulle med. Da flyet var fulllastet nektet flyveren å ta med last. p.g.a. trusselen om arrestasjon ved ankomsten til Oslo ble kærtere tatt ut og konjakk kassene lastet inn. Kortene ble så sendt på jernbane med den følge at de ble beslaglagt. Major Henninghaus ble syndebukk og er slutt for at ikke historien skulle komme ut. Henrettelsen fant sted "etter høyere ordre".

PRESSEKLIPP.

Svære cementblokker som ble oppført på Englands sydkyst i 1940 som forsvar mot invasjonen, blir nå bygget om til mur for å beskytte kysten ved storm.

Blokkene som veier 8-9 tonn, blir sprengt med nitro-glycerine, knust og bygget opp til en 3m. høy mur som vil kunne holde for den sværeste sjø og storm. - - -

Daily Herald skriver: For nettopp 25 år siden begynte verdens siviliserte stater et imponerende eksperiment.

10 januar 1930, ved Versailles-traktatens ikrafttreden, begynte Folkeforbundet sin offisielle virksomhet. Eksperimentet ble mislykket. Dermed er det ikke sagt at det ikke kom noe godt ut av Forbundet. Mange av dets departementer gjorde arbeide av uvunderlig nytte.

Allikevel, det store forsøk må kalles en fiasko, fordi dets hovedformål, å hindre krig ikke ble nådd.

Til tross for Folkeforbundet marsjerte Japan inn i Kina, Italia overfalt Etiopia, Tyskland rustet jevnt og sikkert og ble trent av naziledere til et forsøk på verdensherredømme. Til tross for Folkeforbundet ble "Verdenskrigen" 20 år senere etterfulgt av en ennå voldsommere verdenskrig.

Dette tragiske resultat var ingen følge av svakhet i F.F.'s grunnprinsipper. Feilen lå hos F.F.'s medlemmer som forrædde sine forpliktelser og sammen med andre medlemmer av F.F. var for svake moralsk eller i militær styrke til å samarbeide for å stans forbringerne.

Idag, når vi ser tilbake på de 25 års mange feil og fænlende forsøk, er det ingen tilbøyelighet blant rett-tenkende mennokser i noe land til å være kynisk overfor nødvendigheten av et nytt forsøk for å skape en kollektiv sikkerhet. Vi betaler fremdeles straffen for disse feilgrep, og våre lidelser lærer oss at forsøket må gjøres. - - -

Schlesia var et typisk eksempel på "nyordningen". De polske fabrikker og gruber ble fratatt eierne uten erstatning. Den tyske stat overtok dem og solgte dem til "Bergwerksverwaltung Oberschlesien m.b.H.", et selskap dannet av Hermann Göring-verke. Dette selskap, som var dannet med en grunnkapital på en million mark kunne et år etter starten forhøye grunnkapitalen uten ytterligere innskudd, med 199 millioner mark. Den var blitt eier av 23 gruber, "kjøpt" av staten, ikke av eierne. Den polske arbeidskraften ble utnyttet på den mest hensynsløse måte, økning av arbeidstiden og øskoeffelse av alle høytidsdager. Gauleiter Brecht skrev i 1941 at Ober-Schlesia ikke lenger hadde økonomisk og militære oppgaver, men også skulle fremme konsolideringen av germaniseringen i Øst-Europa. - - -

Etter likvideringen av politiløitnant Brynhildsen i Drammen er ledelsen av den politiske avdeling ved Drammen politi blitt helt vill. Han løp for en tid siden gjennom byens gater sammen med sin fetter "kunstneren" og angiveren Nilsen og en stor politihund, fekket med revolverer, slo til folk, brølte dem opp i ansiktet og jaget dem foran seg. En eldre drammenser som sto i trikkekø sammen med en venn passerte med denne om julens gleder og kom inn på emnet julebokker. Nettopp da kom berserkeren Gømborg Nilsen forbi. "Er det meg du kaller julebokk?" brølte han, idet han slo til mannen i ansiktet. Mannen ble helt stum men Gømborg Nilsen gjøv på han igjen og brølte. "Du er kommunist". Derpå gikk han løs på dem som sto omkring og folk tok til bens for å redde liv og lemmer. -

Noen statspolitimenn under ledelse av den bekyttede Oppegård fra Stange lukket for en tid siden opp i Vågå for å arrestere fire menn som de mente hadde hatt befattning med noen fallskjermner som var sluppet ned i Vågåfjellene. Under besøket hos en av de mistenkte opprødte de meget brutalt og mor til gutten som ba for sin sønn, fikk en knyttneve midt i ansiktet. De tre av de mistenkte var hentet boga-bøddelgjengen seg til den fjerde, Olav Bismo på Gita. Bismo var syk og søngeliggende, men da statspolitiet hamret på døren, gikk Bismo bort for å lukke opp. Oppegård trodde han ville holde døren igjen og fyrte løs med det resultat at Bismo ble rammet av flere skudd. Han ble ført til Fylkessykehuset på Lillehammer hvor han døde dagen etter. I bygden vet ingen hvem det er blitt av de tre andre. -

NS-presten Jac. Haug, Arendal, er utnevnt til domprost i Stavanger fra 1. februar. Ved sin avskjedspreken i Arendal hadde han 11 tilhørere. Nyttårsdag da pastor Sjødahl på eget initiativ holdt gudstjeneste i den samme kirke hadde han 1.100 tilhørere. - -

I et brev fra Jørgen Juve fra Bjørnevata fortelles om et ektepar Syltevik. De var begge i 40 års alderen; mannen var småruker og flsker. Sommeren 1943 hørte de et fly og så to fallskjermner med forsyninger. De drev ut i sjøen, men mannen rodde ut og fikk sakene inn i nauset. Somme natt kom en patrulje og fikk forsyningene. Tyskerne kom nå og holdt husundersøkelse og var meget ubehagelige. Sylteviks forsto at de var angitt og forsøkte å rømme. Som påskudd fortalte de at de skulle arbeide i utmarken. Tyskerne forsøkte å finne dem; de søkte overalt og gjennomstrefet hver kvadratmeter. I 3 døgn lå ekteparet under en stenhelle. Hundene deres hadde fulgt med dem, men de måtte drepe dem for at den ikke skulle røpe dem. Tyskerne var stadig på jakt etter dem og sto flere ganger oppe på stenhellen. Det tredje døgnet ble det skodde og tykt i fjellet, og de benyttet anledningen til å komme bort. De gikk i 10 timer uten sko og levet i fjellet i 9 uker. De greide ikke å komme i kontakt med patruljen, men fant noen kjeks som var lagt igjen og levet av dem og av vilde bær. De var til slutt klar over at de måtte ha hjelp, men det var vanskelig, for ikke alle var å stole på. En gang var det en kone, fru Klevik, som lukket bær i nærheten. Hun hadde med seg hunden sin; den kom bort til Sylteviks, og da de kjendte den, kom de fram og hilste. Fru Klevik trodde ikke sine egne øyne, alle trodde de var rømt over grensen. Tyskerne hadde hvelvet båten deres og spredt ut det rykte at de var omkommet på sjøen. Fru Klevik ordnet med en mann som skaffet dem forsyninger hver uke. Han var såkaldt "radionazist" og skaffet nyheter fra London. Tilslutt bestemte fru Klevik at de skulle være i hennes fjøs, og der oppholdt de seg et år. Tyskerne var ikke utenfor og hadde skyteøvelser mot fjøsveggen. Tiden fordrev fru Syltevik ved å karde ull som fru Klevik spandt, også strikket fru Syltevik 25 lusekofte. Fru Klevik sølgtte dem, og alle undret seg over hvor rask hun var til å strikke.

Da jeg kom for å hilse på Sylteviks, forteller Juve, var mannen på sykehus. Fru Syltevik satt og karded, mens fru Klevik spandt. 26. november ifjor var de fri og gleden var stor. Særlig nød de å kunne snakke. Juve hadde lånt Sylteviks dagbok som var skrevet i den "7. sats", og derfra har jeg tatt dette utdrag, skriver Juve. -

Vi gjør oppmerksom på at en rekke arrestasjoner i den senere tid skyldes at folk har glemt at det er noe som heter postensensur på innenrikspost. Særlig hyppig er kontrollen i kystbyene sør og vestpå. Det er på tide at folk passer bedre på munn og penn. Selv "uskyldige" bemerkninger om andre mennesker er utillatelige. -

Flyangrep mot Berlin. Over 1.000 flygende festninger ledsaget av 900 jagere angrep lørdag mål i Berlin. Neutrale korrespondenter melde søndag at byen fremdeles brønder. Det var det største angrep på Berlin under krigen. De 4 amerikanske fly angrep i to bølger og møtte liten motstand fra Luftwaffe. Man mener at grunnen - foruten de alliertes ødeleggelse av flyplasser og fly - er den at Luftwaffe er opptatt med å støtte styrkene på østfronten. Det ble kastet 2.500 tom bomber i løpet av 45 minutter. Hovedmålene var Anhalterbahnhof, skiftetomter i Tempelhof og militære og sivile kontorer. Luftfartsministeriet skal være rammet. Da annen bølge av fly kom, lå røkskyene så tett over byen at innsiktingen måtte foregå ved hjelp av instrumenter. En kaptein på et av flyene forteller: "Vi kunne klart se skiftetomtene som var fulle av tog. Det var tydeligere enn jeg noengang tidligere har sett det. Hvor jeg så rundt meg var luften full av fly og bomber. Det var ikke mer enn halvparten så meget luftvernild som vanlig." - De eskorterende jagerfly angrep også mål lenger ö, mindre enn 15 km fra Oder. De kunne tydelig se glimtene av de russiske kanoner. - Utenlandske korrespondenter har fått beskjed om å fortelle at berlinere ikke viser det ringeste tegn på nervøsitet, men samme behørskelse som under tidligere luftangrep. - Det svenske konsulat er delvis evakuert fra Berlin.

Östfronten. Sjukovs styrker nærmer seg Oder under heftige kamper. Fredag ble Brossen, 15 km fra elva besatt. Lördag ble Sonnenburg, 8 km ö for Klöstrin, og Reppen, 20 km fra Frankfurt an der Oder, erobret. Søndag meldes fra Moskva at styrkene rykker nærmere mot Oder under heftige bajonettkamper. En stor tysk styrke er ødelagt i skogene SÖ for Berlin. Tyskerne hadde 2.000 falne og det ble tatt 10.000 fanger. Sjukovs artilleri er nylig forsterket og bombarderer tyske stiller på Odars vestbredd. - På nordfløyen av den russiske offensiv er styrkene trengt dypere inn i Brandenburg og Pommern. Schloppe, 40 km V for Schneidemühl er tatt. Den tyske pinsvinstilling Thorn langt bak fronten er stormet. Den tyske garnison overga seg eller ble utsløttet. Lördag ble det meldt at Sjukovs høyre fløy hadde nådd Slodin, 60 km fra Stettin. - I Öst-Preussen rykker Tsjernjakovskis styrker fram på bred front. Tyskerne blir splittet opp i grupper, tilintetgjort / tatt til fange. Kampene om Königsberg fortsetter. 9/10 av Öst-Preussen er nå på russernes hender. - Det foreligger ingen nye meldinger fra Schlesia hvor Sjukovs og Konjovs styrker holder en lang strekning av Oder-linjen. Flykninger fra Pommern og Schlesia strømmer vestover. - I Ungarn forvinner stadig stillingen for tyskerne. Ved Szekesfehervar har russerne slått tilbake et forsök fra tyskerne på å slå seg gjennom til Budapest. I Budapest presses tyskerne sammen på et stadig mindre område.

Vestfronten. 1. amerikanske arme har trengt gjennom det første bunkersbelte i Siegfriedlinjen ö for Münschau og nærmer seg annen forsvarslinje. 6 tyske landsbyer ble tatt lördag. Lenger S har styrkene rykker fram 2 - 3 km gjennom Gerolsteinskogen. 3. arme har befestet sitt brøhode ved Our, og rykket inn i Schneifelsskogen, SÖ for St. Vith. Fire tyske byer til er inn-tatt. 7. amerikanske arme møter hårdnakket motstand S for Bitseh. 1. franske arme tok Colmar fredag og har praktisk talt utsløttet Colmar-lommen. Fra Nederland meldes om tiltagende britisk og kanadisk virksomhet over Wass-floden.

Flyangrep. 400 tunge amerikanske bombefly angrep lördag anlegg for syntetisk olje og skiftetomter i Hamburg-området. Tunge britiske bombefly angrep natt til söndag oljeanlegg i Dortmund.

Östen. Amerikanske kjenpefestninger har senket den store flytebänk i Singapore. Andre festninger har angrepet industrimål ved Kobe i Japan. På Luzon rykker amerikanerne videre fram og står nå 20 km fra Manila. I Burma samler japanske tropper seg for å forsvare Mandalay. Den første korvoj er kommet til Kina over Burmaveien.

Norge. Et norsk skip er ankommet til Nord-Norge ikke bare med levnetsmidler, men også med biler til transporter. - Det antas at tyskerne vil flytte sin östersjö-flåte til havner i Norge. Ubåtsskolen fra Gdynia skal flyttes til Horten.

Forleden dag var gatene i Oslo by fullkløstret med plakater, som forklarte tyskerne en rekke sannheter. - Er det tyskerne selv som har satt dem opp?